

Andrzej Prinke

Budzyń, woj. pilskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 13, 24-25

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na południowym skłonie stanowiska, bezpośrednio przy dawnej granicy brzegu jeziora, założono wykop o powierzchni 225 m², w obrębie którego zlokalizowano i w całości odkryto kompleks obiektów kultury grobów kloszowych z późnego okresu halsztackiego. Centralny punkt tego kompleksu stanowiła chata o długości 12 m i szerokości 5 m, wokół której wystąpiły koncentrycznie rozmieszczone jamy gospodarcze. Odkryty w wypełnisku chaty bardzo liczny inwentarz ruchomy, wszelkiego rodzaju wyroby ceramiczne, ozdoby z kości zwierzęcych i ludzkich bogato zdobione motywami geometrycznymi, z brązu /m. in. zausznica gwoździowata typu scytyjskiego/ oraz fragment grotu oszczepu, wyraźnie nawiązują do podobnych znalezisk z obszarów południowo-wschodnich, związanych z kręgiem oddziaływań kultury scytyjskiej. Ze względu na stwierdzone silne zniszczenia pożarowe całego obiektu, trudno przedsięwziąć jego konstrukcję.

W dalszym ciągu przesiewano wypełniska obiektów za pomocą sita wodnego, co w wielu przypadkach pozwoliło stwierdzić w nich obecność drobnych szczątków paleobotanicznych i archeozoologicznych.

Materiały przechowywane są w MAIE w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

BUDZYN,
woj. piłskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził dr Andrzej Prinke. Finansował WKZ w Pile. Drugi sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych, osada kultury amfor kulistych.

Stanowisko leży w centrum rozległego, zalesionego kompleksu zwymienia /eoliczne piaski pokrywowe wysoczyzny denno-morenowej/, na południe od drogi z Budzyna do Prośny.

a/ Zakończono eksplorację pracowni kamieniarskiej, wytwarzającej gładzone narzędzia kamienne - siekiery oraz prawdopodobnie również topory. W tym celu rozszerzono wykop A/78 w kierunku północnym, południowym i zachodnim na tyle, na ile pozwalał otaczający go gęsty zagajnik, tj. o dalszych 77 m². Odkryto dalsze cztery jamy kultury pucharów lejkowatych o głębokości sięgającej do 1,5 m oraz niewielką budowlę kultury amfor kulistych. Obfite materiały archeologiczne /ceramika, wyroby kamienne, kości/ występowały ponadto pomiędzy obiektami, w jasnożółtym piasku wydmowym, zalegając do głębokości 0,7 m.

b/ Ustalono zasięgu stanowiska we wszystkich kierunkach. Wykonano 16 sondaży o powierzchni 1 m². Uchwycono jedynie północny skraj stanowiska, odległy o około 150 m od wykopu A. W pozostałych kierunkach, do odległości 50 m, wszystkie sondaży zawierały materiał zabytkowy.

c/ Spenetrowano najbliższe zaplecze stanowiska /w promieniu 1 km/. Najważniejszym obiektem, odkrytym podczas tej penetracji, jest cmentarzysko grobów kurhanowych kultury pucharów lejkowatych w Prośnie, stan. 7,

oddalone o około 400 m od omawianej osady i być może tworzące wraz z nią jeden kompleks osadniczy /por. sprawozdanie: Proсна, gm. Budzyń, stanowisko 7/.

Materiały zabytkowe i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

DĄBKI, gm. Darłowo
woj. koszalińskie
Stanowisko 9

Muzeum Okręgowe w Koszalinie

Badania prowadziła mgr Jolanta Dębowska, Finansowało Muzeum Okręgowe i KTSK. Trzeci sezon badań. Osadnictwo wczesnoneolityczne.

Stanowisko leży na skraju płaszczysto-żwirowej morenowej wysoczyzny i zatorflonej zatoki jeziora Bukowo. Prace prowadzono w części południowej osady zachowanej w postaci bogatej krzemienicy /wykop WK I/79 - 35 m²/ oraz w torfowisku przylegającym do osady /wykop WKT I/79 - 8 m²/.

Materiał uzyskany z osady, 99 % krzemienny, nie odbiega typologicznie od uzyskanego w sezonach ubiegłych. Godna odnotowania jest obecność w zespole ciosaków i zbrojników trapezowatych. Ceramika stanowi zaledwie 0,7 % materiału, jest silnie zniszczona i słabo zachowana.

W torfowisku przylegającym do osady stwierdzono obecność warstwy kulturowej /miąższość do 70 cm/ związanej z torfem turzycowym. Jest ona silnie nasycona szczątkami organicznymi, w tym drewnem /również przepalonym/ oraz szczątkami rybimi, często w wyraźnych skupiskach /w jednym wypadku w naczyniu/. Z warstwy uzyskano bogaty zbiór kości zwierzęcych. Wśród kości ssaków 30 % pochodzi z domowych /świnia, krowa, pies/, 70 % z ssaków dzikich /przede wszystkim bóbr, jeleń, dzik, tur, w mniejszej ilości sarna, łos, kuna i wilk/. Oznaczeń dokonał prof. dr hab. Marian Sobociński.

Z warstwy uzyskano 3 topory rogowe /poroże jelenia/ oraz 3 szydła, wykonane z kości śródstopia łosia i sarny oraz z kości strzałkowej dzika. Materiał krzemienny /rdzenie wiórowe i łuszczeniowe, ciosak rdzeniowy, skrobacze, przekuwacze, wióry łuskane i ich fragmenty/ nie odbiega typologicznie od uzyskanego z samej osady, zarówno w sezonie obecnym, jak i w ubiegłych.

Z warstwy kulturowej w torfle uzyskano wyjątkowo interesujący, nietypowy zbiór ceramiki. Stanowi ona zespół bardzo jednorodny technologicznie i stylistycznie. Przeważają fragmenty pochodzące z naczyń grubościennych, wykonanych z gliny z domieszką grubego tłucznia, słabo wypalonych, o powierzchniach wygładzanych, sporadycznie przecieranych wiechciem. Pochodzą one z naczyń szerokootworowych, najczęściej workowatych, sporadycznie wazowatych i mis. Nie stwierdzono w materiale płaskich den, godnym odnotowania jest natomiast obecność części przydennej